

เล่ม ๒๖ หน้า ๙๑๙ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ สิงหาคม ๑๒๘

ทรง ทอดผ้าไตร กับไม้ วัตถุประสงค์ บัญญัติ มูลธกาศ ๕ คำตั้ง พระภิกษุผู้มี ถัดดับ
ปกครองแล้ว ทรง ประทาน ย่าม หนัก พลุ ชูบ เทียน พระภิกษุผู้มี ถวาย
อติเรก

รุ่งขึ้นวันที่ ๒๔ กรกฎาคม เวลาเช้า ๔ โมงเศษ สมเด็จพระเจ้าลูก
ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนตมบุรีราเมศวร์ เสด็จ มา ทรง จุดเทียน เคี้ยว
นมดีการ พระสังฆ์ ถวาย พร พระจบ ทรง ประเคน อาหาร บิณฑบาต
พระสังฆ์รับ พระราชทาน ถิ่น แล้ว ทรง ประเคน ใบวัตถุประสงค์ บัญญัติ มูลธกาศ ๕ บาท
ส่วนของ หวดง แก้วพระสังฆ์ที่ ถัดดับ พระ พุทธรณ์ที่ แทน ของ ไทยธรรม
พระมเหษ อยู่ปเรียน ๘ ประโยก วัตถุประสงค์ การม ถวาย เทคนาด่วน ของ
เจ้าภาพกัณฑ์หนึ่ง แล้ว มี ถัดดับปกครอง ราย ร้อย ของ หวดง ๑๐๐ รูป
ของ เจ้าภาพ ๑๐๐ รูป เป็นเสร็จการ ฯ

การทรงผนวชแลบวชนาคหลวง

ด้วยใน รัชกาลโกสินทร์ สี่ ๑๖๘ นี้ พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้า
สุริยง ประยูรพันธุ์ ๑ หม่อมเจ้า ปริญญา ว่อง ในพระเจ้า นังม ยาเธอ
กรมหมื่น วาศนาศักดิ์ โสธรร ๑ หม่อมเจ้า ชานี นีจัตว ในพระเจ้า นังม
ยาเธอ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธกาศ ๑ หม่อมเจ้า อัมไพพรรณ ใน
พระเจ้า บวรวงษ์เธอ กรมหมื่นพิศาคตวรศักดิ์ ๑ รวม ๔ พระองค์

วันที่ ๑ สิงหาคม ๑๒๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๒ หน้า ๓๗๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จะทรงผนวช เปน ตามแนว แล ภิกษุ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน เติรมอบ หองผนวช

แลโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ประสงค์ เจ้าช่วงไฟ ประที่ปวรี บูชา เจ้าพระยา

นรินทร์ ราชมานิต เปน หองหลวง ด้วย มีกำหนด กว ๕ ปี

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม เวลาบ่ายได้ตั้ง เกรียง ส้มกระเทียมไว้

พระที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย แลให้เชิญเสด็จพระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า

สุริยงประยูรพันธุ์ แลเชิญหม่อมเจ้าปิฎกภาณวงศ์ หม่อมเจ้าจางามนิต

หม่อมเจ้าอัมไพพรรณ เจ้าช่วงไฟประที่ปวรี มาเสวยเบญจเสวย แล

ปลง ผม ที่ ตม คต พระที่นั่ง ตูลีตมทาบปาศเส แลให้พระศรีแก้ว

พร้อมแล้ว เชิญเสด็จ พระเจ้าสุทนต์ ๑ ขึ้นประสูติ ณ พระที่นั่ง

กัม พระกตต หักทอง ขวาง แลเชิญ หม่อมเจ้า จางามนิต ๑ ขึ้นประสูติ

กัมระ ตอ เจ้าช่วงไฟประที่ปวรี ขึ้นแล้ว กลับประคอง แลไปยี่ พระ

ที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย

เวลาบ่ายได้ตั้ง เกรียง ส้มกระเทียมไว้

พระที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย แลให้เชิญเสด็จพระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า

สุริยงประยูรพันธุ์ แลเชิญหม่อมเจ้าปิฎกภาณวงศ์ หม่อมเจ้าจางามนิต

หม่อมเจ้าอัมไพพรรณ เจ้าช่วงไฟประที่ปวรี มาเสวยเบญจเสวย แล

ปลง ผม ที่ ตม คต พระที่นั่ง ตูลีตมทาบปาศเส แลให้พระศรีแก้ว

พร้อมแล้ว เชิญเสด็จ พระเจ้าสุทนต์ ๑ ขึ้นประสูติ ณ พระที่นั่ง

กัม พระกตต หักทอง ขวาง แลเชิญ หม่อมเจ้า จางามนิต ๑ ขึ้นประสูติ

กัมระ ตอ เจ้าช่วงไฟประที่ปวรี ขึ้นแล้ว กลับประคอง แลไปยี่ พระ

เล่ม ๒๖ หน้า ๙๒๑ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ สิงหาคม ๑๒๘

หม่อมเจ้า ๓ องค์ เล็ดจ์ เข้าไป ยัง นำพระที่นั่ง คราว ละ องค์ พระบาท
สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรง หอ้ง นำ พระมหาสังข์ แด ทรง เจริม พระ
ราชทาน จำ ช่วง ไฟ ประที่ปวง เข้าไป ยัง นำ พระ ที่นั่ง ทรง หอ้ง นำ สังข์
ทรง เจริม พระราชทาน แด้ว พระ บาท สมเด็จพระ เจ้า อยู่หัว เล็ดจ์
กตัญ เวลา ทุ่ม เค็ช เจ้าพนักงาน ได้ เชนญ กตัญ ไป เเปล็อง เครื่อง ฌที่ เติม

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม เวลา บ่าย พระเจ้า ดุกยาเชอ กับ หม่อม เจ้า
๓ องค์ จำ ช่วง ไฟ ประที่ปวง เล็ดจ์ มา แด่ง พระ องค์ มา แด่ง ตัว ที่
ทิม คด อย่าง ฉาน นี้ แด้ว

เวลา บ่าย ๔ โมง เค็ช พระบาท สมเด็จพระ เจ้า อยู่หัว เล็ดจ์ ทรงรถ
พระที่นั่ง ยนตร์ แด่ พระราชวัง ส่วนตุลิต เข้าสู่ พระบรม มหาราชวัง
ประทับบน พลับพลา เเปล็อง เครื่อง หลัง วัด พระศรีรัตน ค้าสดาราม
เจ้าพนักงาน ได้ เชนญ เล็ดจ์ พระเจ้า ดุกยาเชอ แด หม่อมเจ้า จำ ช่วง
ไฟ ประที่ปวง ขึ้นเล็ดยง แด่ ทิม คด พระ ที่นั่ง ตุลิต มหาปราสาท
ออก ประคัมพาน ไชย ศรี ไปขึ้น เกย ทรง โปรย ทานส่วน พระเจ้า
ดุกยาเชอ พระ องค์ เจ้าสุริยง ประยุรพันธ์ เงินตั่ง ๔๐ บาท หม่อมเจ้า
๓ องค์ ทองขาว ๑๐ ต่ตางค์ องค์ ละ ๒๐ บาท จำ ช่วง ไฟ ประที่ปวง
ทอง ขาว อัน ละ ๑๐ ต่ตางค์ ๑๒ บาท ทรง โปรย แด่ โปรย ทาน แด้ว
พระ บาท สมเด็จพระ เจ้า อยู่หัว ทรง พระ คำเนรี โดยทาง ลาด พระ บาท
เข้าใน พระ ฮาราม ขึ้น ประที่ปวง พระ คุโสมถก ทรง จุต เทียน เครื่อง

วันที่ ๑ สิงหาคม ๑๒๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖ หน้า ๙๒๒

หมัด การ ถ้าว พระเจ้าตุก ยาเซอ กับ หม่อมเจ้า จำช่วงไฟประทีปวัง
ไปจุดเทียนบูชา พระพุทธรัตนปฏิมากรแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระราชทานผ้าไตร แก่พระเจ้าตุก
ยาเซอ ทรงรับแล้ว เสด็จเข้าไปยังที่สังฆสมาคม ขอบรรพชา
ต่อพระเจ้าน้องยาเซอ กรมหลวงวชิรญาณวโรรส พระอุปัชฌายจารย์
ทรงประทานพระโอวาท โดยพระบรมพุทธานุญาตแล้วออกมา
เจ้าพนักงานเปิดเครื่องทรง ออก เปลี่ยนเป็นทรงครกผ้าไตร เข้า
ไปทรงขอพระไตรสรณาคมน์แต่ทศคีตต่อพระวรวงษ์เชก พระองค์เจ้า
พระสถาพรพิริยพรต พระกรรมวาจาจารย์ ในเวลานี้ หม่อมเจ้า
ปฏิภาณว่อง หม่อมเจ้าธานีนิวัตร์ เข้าไปขอบรรพชาต่อพระอุปัชฌาย
จารย์ ออกมาครองผ้า หม่อมเจ้าปฏิภาณว่องขอพระไตรสรณา
คมน์แต่ทศคีตต่อพระธรรมปาโมกข์ หม่อมเจ้าธานีนิวัตร์ต่อพระ
สาสนโสภณ คราวนี้หม่อมเจ้าอำไพพรรณกับจำช่วงไฟประทีปวัง
ได้เข้าไปขอบรรพชาดูคราก่อน เมื่อเสร็จกลับออกมาครองผ้า
ไตรแล้ว หม่อมเจ้าอำไพพรรณขอพระไตรสรณาคมน์แต่ทศคีตต่อ
พระเทพกวี จำช่วงไฟประทีปวังต่อพระธรรมปาโมกข์ เมื่อเสร็จ
การบรรพชาเป็นสามเณร ทั้ง ๕ แล้ว ผู้ที่จะอุปสมบทขอหนีตั้งเป็น
ลำดับกันแล้ว สามเณรพระเจ้าตุก ยาเซอ พระองค์เจ้าสุริยง
ประยูรพันธ์ เสด็จเข้าไปในที่ชุมนุมสังฆสมาคม พระกรรมวาจา

เล่ม ๒๖ หน้า ๙๒๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ สิงหาคม ๑๙๔๘

บอก มาตรา จึงร แต่ ออก มา ซ้อม ตาม อันตรา ยัก ธรรม ภาย นอก แล้ว เข้า
ไป ใน ตั้ง ฆัฒ มาคม ทรง ขอ อุปถัมภ์ กรรม พระ เจ้า นอง ยา เซอ
กรม หลวง วชิรญาณ วโรรส เป็น พระ อุปัชฌาย์ พระ วรณ ษ์ เซก
พระ องค์ เจ้า พระ ด้ลา พร พริยพรค เป็น พระ กรรม วาจา จารย์ ตาม
อันตรา ยัก ธรรม แล้ว ด้ด ญัตติ ด้จตุคต กรรม วาจา ให้ ด้ตาม เณร
พระ เจ้า ด้ก ยา เซอ เป็น พระ วัค ษ ตาม พระ บรม พุท ุโธเท ด้แล้ว พระ
ทิม ใน ที่ ตั้ง ฆัฒ มาคม แล้ว ด้ตาม เณร หม่อม เจ้า ชาน ุ นี วัง ด้ เข้า ไป ขอ
อุปถัมภ์ ด้จ คราว ก่อน พระ เจ้า นอง ยา เซอ กรม หลวง วชิรญาณ วโรรส
เป็น พระ อุปัชฌาย์ พระ ด้ลา น โสภณ เป็น พระ กรรม วาจา จารย์
ด้แล้ว การ อุปถัมภ์ ด้แล้ว ด้ตาม เณร หม่อม เจ้า อำไพ พระ ณ เข้า ไป
ขอ อุปถัมภ์ กรรม พระ เจ้า นอง ยา เซอ กรม หลวง วชิรญาณ วโรรส เป็น
พระ อุปัชฌาย์ พระ เทพ ก่อ เป็น พระ กรรม วาจา ด้แล้ว การ อุปถัมภ์ ด้แล้ว
ด้ตาม เณร เจ้า ชวง ไฟ ประทีป วัง เข้า ไป ขอ อุปถัมภ์ พระ เจ้า นอง ยา เซอ
กรม หลวง วชิรญาณ วโรรส เป็น พระ อุปัชฌาย์ พระ ชราม ปา โม กษ
เป็น พระ กรรม วาจา ด้แล้ว การ อุปถัมภ์ ทั้ง ๔ องค์ ด้แล้ว พระ เจ้า
ด้ก ยา เซอ ด้แล้ว หม่อม เจ้า ทั้ง ๓ กับ เจ้า ชวง ไฟ ประทีป วัง ประเคน ด้
ไทร หนัก พุท ุรูป เทียน แก่ พระ ด้ง ษ์ ๓๐ รูป ด้แล้ว พระ บรม ด้ม ด้ด้ พระ
เจ้า ด้ย ุหัว ทรง ประ เคน ด้กร ด้ง ด้มิ ชาร แก่ พระ เจ้า ด้ก ยา เซอ พระ องค์
เจ้า พระ ด้แล้ว หม่อม เจ้า พระ หม่อม เจ้า ด้ตาม เณร ด้แล้ว พระ เจ้า ชวง ไฟ ประ

วันที่ ๑ สิงหาคม ๑๙๒๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖ หน้า ๙๒๔

ที่ปวง แล้วเข้าไปรับของข้างในที่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วออกมา
มารับผ้าของพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าพระพุทธองค์พระบาทสมเด็จพระ
ต่อไป เสร็จแล้ว พระสงฆ์ถวายขตายนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพร
ดา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดให้พระเจ้าอนังยาเชอ กรม
หลวงวชิรญาณวรวิหาร พระเจ้าตากยาเชอ พระองค์เจ้าพระสุริยประยุรพันธุ์
เสด็จ ทรงรถ พระที่นั่งพร้อมด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่หน้า
ประตูพระอาราม เสด็จไปตั้งยังวัดบวรนิเวศวิหาร เวลา ๒ ทุ่ม
ส่วนหม่อมเจ้าพระยาองค์หม่อมเจ้าสามเณร องค์หนึ่ง แด
พระเจ้าชองไฟพระที่ปวง ก็เสด็จไปจำพรรษาณวัดบวรนิเวศวิหาร ด้วย
เป็นเสด็จการ

หม่อมเจ้าวิบูลย์สวัสดิวงศ์
เสด็จทอดองค์พระบาท

ด้วยหม่อมเจ้าวิบูลย์สวัสดิวงศ์ ในพระเจ้าน้องยาเชอ กรมขุน
สุมมตอมรพันธุ์ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จออกไปทรง
ศึกษาวิชา ณ ประเทศยุโรป ตั้งแต่วันที่ ๑๑๕ นั้น หม่อมเจ้า
วิบูลย์สวัสดิวงศ์ ได้ทรงศึกษาวิชาสำเร็จบริบูรณ์แล้ว สืบควร
ราชการสนองพระเดชพระคุณได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้เสด็จกลับกรุงเทพฯ